

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2021. január 22.
(OR. en)

5555/21

COVID-19 16
SAN 33
PHARM 11
MI 36
COMPET 44
FRONT 21
IPCR 5

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2021. január 20.
Címzett:	Jeppé TRANHOLM-MIKKELSEN, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2021) 35 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE Egységes fellépés a Covid19- világjárvány leküzdéséért

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2021) 35 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2021) 35 final

Brüsszel, 2021.1.19.
COM(2021) 35 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI
TANÁCSNAK ÉS A TANÁCSNAK**

Egységes fellépés a Covid19-világjárvány leküzdéséért

BEVEZETÉS

Az új évben valószínűleg közelebb kerülünk a Covid19-világjárvány végéhez. Az úttörő tudományos tevékenységnek, valamint a figyelemreméltó politikai és ágazati erőfeszítéseknek köszönhetően az általában tíz év alatt elvégezhető munkát tíz hónap alatt sikerült befejezni, és miután gyors ütemben megkezdődött a tömeges oltás, mostanra több millió európai kapott védőoltást a Covid19 ellen.

Viszont amíg az esetek száma növekszik, és amíg az átoltottság olyan mértékű nem lesz, amely a világjárvány mérsékléséhez szükséges, folyamatos éberségre, a járvány megfékezésére irányuló intézkedésekre és népegészségügyi ellenőrzésekre lesz szükség. Az EU-nak és a tagállamoknak most kell fellépniük annak érdekében, hogy megfékezzék a potenciálisan még súlyosabb harmadik fertőzési hullámot, amelyet az Európa-szerte már jelen lévő, még könnyebben terjedő új vírusvariáns jellemez.

Hogy reménykedhessünk a helyzet javulásában, és hogy megőrizzük higgadtságunkat, **Európának ismét közösen kell elhatároznia, hogy együtt lép fel** annak érdekében, hogy:

- felgyorsítsa az oltási folyamatot és az oltóanyag beszerzését,
- a fertőzések és az új variánsok ellenőrzés alatt tartása érdekében fokozza a tesztelést és a szekvenálást,
- biztosítsa az egységes piac működését,
- nemzetközi szinten vezető szerepet töltsön be, és szolidaritást mutasson partnerei iránt.

A közlemény meghatározza e négy prioritás megvalósításához szükséges döntéseket és összehangolt megközelítést a január 21-i vezetői találkozóra. A közlemény az elmúlt hetek tapasztalataira, a legfrissebb tudományos szakvéleményekre és a decemberben elfogadott, „A Covid19-cel szembeni téli védekezés” című közleményre épül.

Miközben versenyt futunk az idővel, ha most közösen cselekszünk, több életet és megélhetést védhetünk meg a későbbiekben, és könnyíthetünk a már így is túlterhelt egészségügyi rendszerekre és dolgozókra nehezedő terheken. Európa így, közös erőfeszítések révén közelebb kerülhet a világjárvány végéhez.

1. AZ OLTÁSI FOLYAMAT FELGYORSÍTÁSA

Az uniós oltóanyag-stratégia sikeresnek bizonyult: biztosította a tagállamok számára a szükséges mennyiségű és minőségű oltóanyagot. Ennek érdekében az EU támogatta az oltóanyagok kifejlesztését, bátorította a gyártást és felvásárolta a készleteket. Az Európai Bizottság, amely a tárgyalások során 27 tagállam és 450 millió ember érdekeit képviselte, a biztonságos Covid19-oltóanyagok globális szinten legszélesebb körű portfólióján belül 2,3 milliárd adagot foglalt le.

Ez az európai megközelítés több mint **egymilliárd ember számára teszi majd elérhetővé a védőoltást Európában, annak szomszédságában és azon túl.** A már engedélyezett BioNTech/Pfizer és Moderna oltóanyagból 380 millió embernek, vagyis az EU népessége több mint 80 %-ának elegendő adag áll majd rendelkezésre. Az Európai Gyógyszerügynökség (EMA) szakértői vizsgálata garantálja az összes oltóanyag biztonságosságát. Az EMA jelenleg egy harmadik oltóanyag, az

Oxford/AstraZeneca termékének értékelését végzi, amelyről a hónap végéig hoz majd döntést. Ezenkívül megkezdte a Johnson & Johnson oltóanyag folyamatos értékelését is.

Több oltás, még gyorsabban

Az európaiak beoltása az **európai oltási napok** keretében, 2020. december 27. és 29. között kezdődött. Azóta több mint 13 millió adagot (a BioNTech-Pfizer oltásból 12,25 millió adagot, a Moderna oltásból pedig 850 000 adagot) juttattak el a tagállamoknak egy lakosság alapú arányos elosztási kulcs alapján, és EU-szerte **több mint 5 millió védőoltást** adtak be.

Bár minden tagállam saját stratégia szerint szervezi meg a védőoltások beadatását, fontos, hogy **Európában az oltási programok nagyrészt összhangban maradjanak** – egészségügyi okokból és az egységes piac miatt egyaránt. A korai adatok azonban jelentős különbségeket mutatnak a tagállamok között a beoltott személyek százalékos aránya tekintetében, amely adatok között jelenleg 2 % feletti és 0,5 % alatti is szerepel. Bár még a korai szakaszban járunk, fontos nyomon követni az előrehaladást, és ebben a szellemben a Bizottság és az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ¹ olyan rendszert hoz létre, amely nyomon követi az oltóanyagok bevezetésének előrehaladását annak érdekében, hogy valamennyi tagállamban támogassa a gyors és hatékony bevezetést.

Az oltás nem az egyes országok közötti verseny, hanem az idővel való versenyfutás. Az új variánsok terjedésével egyre sürgetőbbé válik az oltóanyagok beadásának felgyorsítása. Az oltáshoz összetett irányítási és logisztikai lépésekre van

¹ Az ECDC új, célzott jelentéstételi modult hozott létre az európai felügyeleti rendszerben (TESSy).

szükség, ezenkívül fel kell készülni arra, hogy a készletek növekedésével összhangban ez a folyamat még összetettebb lesz. Megfelelő készletekre és hatékony időpontkezelési rendszerekre lesz szükség, meg kell szervezni a tömeges oltáshoz szükséges helyiségeket és létesítményeket, valamint elő kell készülni a szükséges hűtőházi tárolásra és a további személyzet kiképzésére. A folyamat támogatása érdekében a Bizottság együtt fog működni bizonyos vállalatokkal a különböző oltóanyagok átlátható és egyértelmű szállítási ütemtervének kidolgozása érdekében. A Bizottság a közös uniós közbeszerzés révén biztosította az oltáshoz szükséges alapvető orvostechikai felszerelések ellátási csatornáját, amelyen keresztül a tagállamok most leadhatják rendeléseiket.

Az oltással kapcsolatos ambiciózus erőfeszítésekhez konkrét célkitűzésekre van szükség. Amit felmérünk, az el is készül.

- **A tervek szerint 2021 márciusáig a tagállamok az egészségügyi és szociális ellátásban dolgozók, valamint a 80 év fölöttiek legalább 80 %-át be fogják oltani.**
- **A tervek szerint 2021 nyarára a tagállamokban a felnőtt népesség legalább 70 %-a megkapja az oltást.**

E két cél elérése esetén először is csökkenne a halálozási arány és kórházi ápolásra szoruló aránya, enyhülne az egészségügyi rendszerekre nehezedő nyomást, és Európa végre jó úton haladna a nyájimmunitás felé, ami segítene megvédeni azokat, akiket nem lehet beoltani, és meggátolná a vírus további terjedését. Az oltóanyagok sikeres alkalmazása ahhoz is hozzá fog járulni, hogy Európa gazdasága visszatérjen egy stabil helyreállítási pályára.

Az oltóanyag-előállítás, az ellátás és a tájékoztatás fokozása

Ezen célkitűzések megvalósítása érdekében **fokozni kell az oltóanyag-ellátást**. Az Európai Bizottság és az EBB az előzetes beszerzési megállapodások és az EBB-kölcsönök révén folyamatosan támogatta a gyártási kapacitások növelését az EU-ban. Az uniós termelési kapacitás maximalizálása érdekében továbbra is együtt fognak működni a gyártókkal. E célból a Bizottság strukturált párbeszédet fog folytatni az oltóanyaggyártás értékláncának szereplőivel. A támogatás különböző formákat ölthet, például lehet gyártóüzemeknek nyújtott beruházási támogatás, illetve szükség esetén a gyártók közötti megállapodások ösztönzése és megkönnyítése, amelyek célja, hogy átszervezzék a létesítményeket egymás jóváhagyott oltóanyagainak gyártására, és tovább bővítsék a kapacitásokat a szerződés értelmében történő gyártás révén. Ez segíteni fog az ellátási láncsal kapcsolatos problémák megoldásában is.

A Bizottságnak és a tagállamoknak együtt kell működniük a vállalatokkal annak biztosítása érdekében, hogy az új gyártási szakasz a lehető leggyorsabban megkezdődjön. A Bizottság az EMA-val is össze fog fogni, hogy felgyorsítsa az új gyártóüzemek jóváhagyási folyamatát. Az ECDC stressztesztelést fog alkalmazni a sikeres logisztikai lépések – például az oltási központok felállításának és az elektronikus foglalási rendszerek működtetésének – azonosítására, hogy a bevált gyakorlatokat és gyakorlati tanácsokat megoszthassa a tagállamokkal.

Ennek támogatása érdekében az EMA és az ECDC a Covid19 elleni **oltóanyagok biztonságosságával és hatékonyságával** kapcsolatos uniós szintű vizsgálatokat fog

végezni és koordinálni. A Bizottság támogatni fogja a tudományos információk és a bevált gyakorlatok cseréjét az EU Covid19-cel foglalkozó tudományos tanácsadó platformjának bevonásával.

A védőoltásokkal szembeni bizalmatlanság kezeléséhez, valamint a dezinformáció és a félretájékoztatás elleni küzdelemhez továbbra is elengedhetetlen az oltóanyagok fontosságáról és biztonságosságáról szóló egyértelmű és folyamatos **kommunikáció**.

Az oltás dokumentálása és a kölcsönös elismerés

Mivel egyre több ember kap védőoltást, **rendkívül fontossá válik az oltások dokumentálása és kölcsönös elismerése**. Az oltási bizonyítványok lehetővé teszik az egyes személyek oltási előzményeinek egyértelmű nyilvántartását, hogy biztosítsák a megfelelő orvosi nyomon követést, valamint a lehetséges káros hatások nyomon követését. A megbízható, hiteles és ellenőrizhető bizonyítványokkal kapcsolatos közös uniós megközelítés lehetővé tenné az emberek számára, hogy rögzített adataikat más tagállamokban is felhasználhassák. Bár az oltási bizonyítványok használatát korai lenne az egészségvédelemtől eltérő célokra előirányozni, az uniós szintű megközelítés a jövőben megkönnyítheti az ilyen bizonyítványok egyéb, határokon átnyúló alkalmazását.

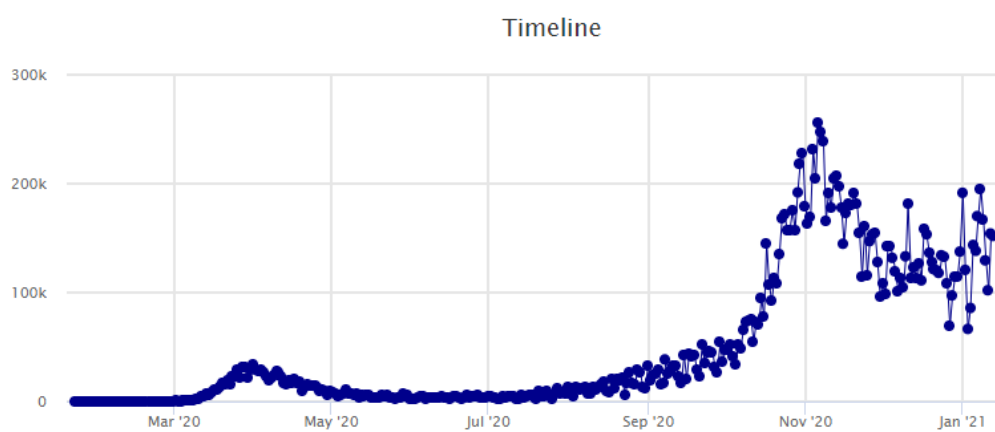
A Bizottság továbbra is együttműködik a tagállamokkal az oltási bizonyítványok tekintetében, hogy azokat az egész EU-ban elismerjék és felhasználják az egészségügyi rendszerekben az uniós adatvédelmi jogszabályokkal teljes összhangban, és az Egészségügyi Világszervezet tanúsítási rendszerei révén globális szinten is alkalmazzák. Az e-egészségügyi hálózat fogja meghatározni az ilyen bizonyítványokhoz uniós szinten szükséges minimális adatokat, beleértve egy egyedi azonosítót és a magánélet védelmét és biztonságát garantáló megfelelő bizalmi keretrendszert. Ezt a munkát 2021. január végéig be kell fejezni, és lehetséges univerzális szabványként be kell mutatni a WHO-nak.

FŐ INTÉZKEDÉSEK

- *A tagállamoknak azt a célt kell kitűzniük, hogy 2021 márciusáig az egészségügyi és szociális ellátásban dolgozók és a 80 év fölöttiek legalább 80 %-a, illetve nyárig a teljes felnőtt népesség legalább 70 %-a megkapja az oltást.*
- *A Bizottság, a tagállamok és az EMA együtt fognak működni a vállalatokkal az oltóanyag-gyártási kapacitás maximalizálása érdekében.*
- *A tagállamok által szolgáltatott adatok alapján az ECDC hetente kétszer közzéteszi a leszállított és beadott dózisokra vonatkozó legfrissebb információkat.*
- *A Bizottság együtt fog működni az oltóanyaggyártókkal a szállítási ütemtervek közzététele és aktualizálása érdekében.*
- *Az oltási bizonyítványokkal kapcsolatban 2021. január végéig közös megközelítést kell elfogadni a célból, hogy a tagállami bizonyítványok mielőbb alkalmazhatók legyenek az egészségügyi rendszerekben az EU-n belül és kívül is.*
- *A Bizottságnak a Covid19 elleni oltóanyagok biztonságosságával és hatékonyságával kapcsolatos nagyszabású, uniós szintű vizsgálatokat kell végeznie.*
- *Az ECDC-nek stressztesztelésen alapuló logisztikai tanácsokat kell kidolgoznia a*

2. A VARIÁNSOK KEZELÉSE

A vírus új variánsainak² közelmúltbeli megjelenése komoly aggodalomra ad okot. Bár jelenleg nincs bizonyíték arra, hogy ezek a variánsok súlyosabb betegséget okoznának, úgy tűnik, hogy nagyjából 50–70 %-kal könnyebben terjednek³. A vírus tehát könnyebben és gyorsabban terjed, ami növeli a túlterhelt egészségügyi rendszerekre nehezedő terheket. Ez az egyik valószínű oka annak, hogy **az elmúlt hetekben a legtöbb tagállamban jelentősen megnövekedett az esetek száma.**

1. ábra: A pozitív Covid-esetek időrendi áttekintése, amely egy harmadik hullámra utal.⁴

A legújabb variánsok megjelenése aggályokat vetett fel az oltóanyagok hatékonyságára gyakorolt lehetséges hatásokkal kapcsolatban is. Jelenleg **nincs bizonyíték arra, hogy a variánsok csökkentik a már forgalomban lévő vagy a klinikai vizsgálatok III. szakaszában lévő oltóanyagok bármelyike által nyújtott védelmet.** Fontos azonban szorosan figyelemmel kísérni a helyzetet, és már most lépéseket tenni a fejlesztési idő csökkentése érdekében, amennyiben az oltóanyagok módosítására lenne szükség. Az oltóanyaggyártóknak készen kell állniuk arra, hogy szükség esetén az EMA rendelkezésére bocsássák a folyamat felgyorsításához szükséges adatokat.

A genomszekvenálás felgyorsítása

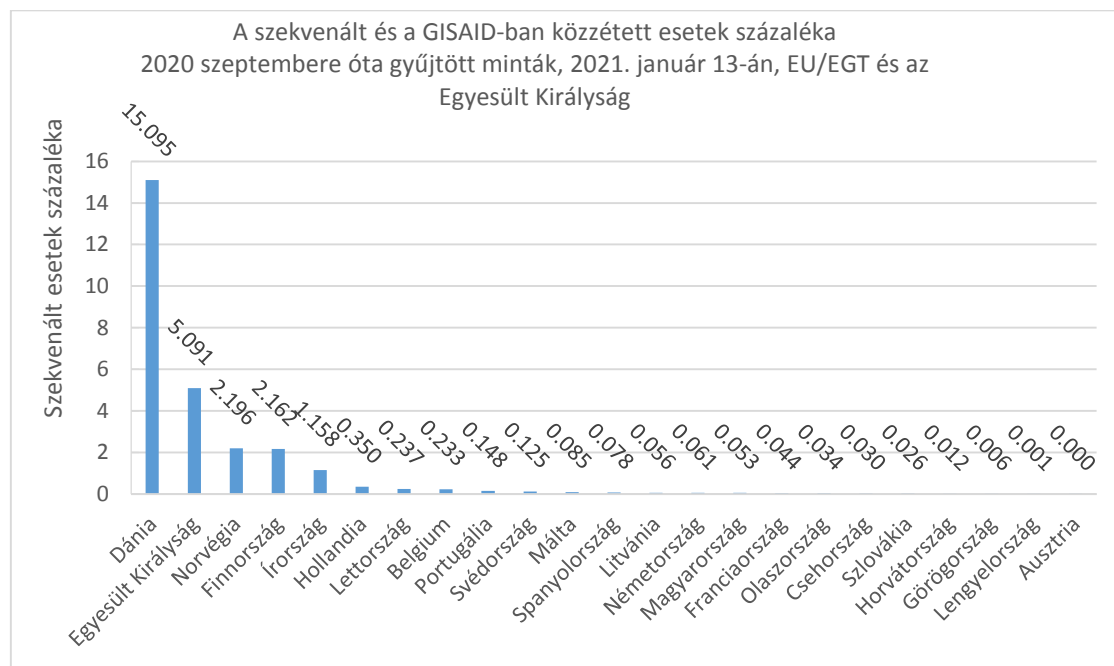
A különböző variánsok azonosításának sebessége döntő fontosságú az általuk jelentett fenyegetés és a szükséges szakpolitikai válasz meghatározása szempontjából. A genomszekvenálás lehetővé teszi a vírusgenomok változásainak nyomon követését, ami döntő fontosságú a vírus fejlődésének megértése és a variánsok kiszűrése szempontjából. Ez az eljárás segíthet azonosítani a vírus variánsait, amelyek a gyorsabb terjedés, illetve a súlyosabb tünetek miatt növelik a kockázatot.

² A „B.117” variánst először szeptemberben azonosították az Egyesült Királyságban, az „501Y.V2” variánst pedig Dél-Afrikában észlelték.

³ ECDC-kockázateértékelés: A SARS-CoV-2 új, aggodalomra okot adó variánsainak terjedésével kapcsolatos kockázat az EU-ban/EGT-ben

⁴ Forrás: <https://covid-statistics.jrc.ec.europa.eu>

Az EU-nak sürgősen fel kell gyorsítania a szekvenálást. Jelenleg csak egy tagállam tesztel a minták 1 %-ánál több esetben, míg az összes többi tagállam nem elegendő mértékben vagy egyáltalán nem végez szekvenálást. Ennyi szekvenálás nem elegendő a variánsok fejlődésének azonosításához vagy az új variánsok kimutatásához. Az ECDC jelenleg konkrét iránymutatások kidolgozását végzi az egyes új variánsokra kifejlesztett szekvenálásra vonatkozóan. Ez a munka a genomszekvenálásból származó adatokon alapul, amelyeket az EU-n belül és nemzetközi partnereinkkel is megosztunk.

A szekvenáláskapacitási aránynak a pozitív teszteredmények legalább 5 %-ára, lehetőleg azonban inkább 10 %-ára kellene növekednie az összes tagállamban. Minimálisan kell csökkenteni az eredmények késedelmét, és a tagállamoknak ezeket az adatokat összehasonlítható formában kell megosztaniuk.

Az ECDC legfeljebb 18 000 vírusmintával képes kiegészíteni a nemzeti genomszekvenálási kapacitást. Eddig csak két tagállam vette igénybe ezt a szolgáltatást, és két további tagállam jelezte, hogy erre az ő esetükben is hamarosan sor kerül. A tagállamoknak – különösen a nemzeti kapacitásokkal nem rendelkezőknek – sürgősen hasznosítaniuk kell az ECDC kapacitását. A Bizottság támogatni fogja továbbá a tagállamokat a kapacitás növelésében, például a genomszekvenálási felszerelések vásárlásához és a WHO referencialaboratóriumok hálózatának támogatásához szükséges források mozgósítása révén. A nemzeti kutatási létesítményekben meglévő szekvenálási felszereléseket teljes mértékben ki kell használni. A Bizottság a létfontosságú genomikai adatok feldolgozásának és elemzésének támogatása érdekében mozgósítani fogja a genomikai adatokra, a mesterséges intelligenciára és a nagy teljesítményű számítógépekre vonatkozó kezdeményezéseket és erőforrásokat^{5,6}.

⁵ Az emberi és vírusgenomikai adatok feldolgozásával kapcsolatos ismeretek és gyakorlatok cseréjének megkönnyítése céljából mozgósíthatók azok a szakértők, akik azon dolgoznak, hogy 2022-ra biztonságosan, a határokon átnyúlóan hozzá lehessen férni 1 millió „emberi” genomhoz („1+ millió genom” kezdeményezés⁵). A Közös Kutatóközpont együttműködik a GISAID-hez

A tesztelés fokozása

A hatékony tesztelés kulcsszerepet játszik a vírus terjedésének mérséklésében, mivel biztosítja a kontaktkövetéshez szükséges kulcsfontosságú információkat, ezenkívül megmutatja a szélesebb körű tendenciákat. Megkönnyíti továbbá a személyek szabad mozgását és a belső piac zavartalan működését.

Bár továbbra is az RT-PCR-teszt az elsődleges módszer, **az antigén gyorstesztek használatát is ki kell terjeszteni**. Eddig kilenc tagállam rendelkezik a gyorstesztek használatára vonatkozó stratégiával vagy konkrét iránymutatással, és jelenleg tizenkét uniós tagállam alkalmazza azokat a gyakorlatban. A szükséges tesztelési rendszer biztosításához elengedhetetlen az összes bizottsági ajánlás⁷ gyors végrehajtása és a Tanácsban történő gyors megállapodás az antigén gyorstesztek közös keretrendszeréről.⁸

Ez különösen fontos az új variánsok esetében. **A nemzeti tesztelési stratégiákat sürgősen aktualizálni kell az új variánsok figyelembevétele érdekében**. Ez lehetővé teszi az emberek nyomon követését és karanténba helyezését azokon a területeken, ahol a variáns előfordulási gyakorisága jelentősen magasabb, és ezt az adott személy kontaktkövetésével kell kiegészíteni.

További munkára van szükség a Covid19-tesztek eredményeinek tagállamok közötti kölcsönös elismerésének támogatásához is. A Közös Kutatóközpontnak a tagállamok egyetértésével és az Egészségügyi Biztonsági Bizottság támogatásával össze kell állítania az antigén gyorsteszteket és azok felhasználási lehetőségeit tartalmazó közös listát. A Bizottság a tagállamokkal közösen meghatározza azokat a szabványadatokat, amelyeket a teszteredményeket tartalmazó formanyomtatványon fel kell tüntetni. Ezenkívül meg kell vizsgálni a vírus kimutatására szolgáló egyéb nukleinsav-alapú gyorstesztek fejlődését is.

A Bizottság közvetlen beszerzésekkel, közös közbeszerzésekkel és külön finanszírozással közvetlenül segíti a tagállamokat **tesztelési kapacitásuk** növelésében. A Bizottság áprilisig több mint 21 millió gyorstesztet vásárol a tagállamok számára, erre a célra 100 millió eurót fordít a Szükséghelyzeti Támogatási Eszközből. Elindult egy másik közös közbeszerzés is az antigén gyorstesztek vásárlásával kapcsolatban, amely az elkövetkező hónapokban sokkal szélesebb körű beszerzést tesz lehetővé. A Vöröskereszt Nemzetközi Szövetsége a Szükséghelyzeti Támogatási Eszközből származó finanszírozással támogatja a tagállamokat a tesztelési kapacitás növelésében.

hasonló nemzetközi szekvenciátárolókkal a SARS-CoV-2-szekvenciára vonatkozó információk elemzése céljából, hogy jobban értsük az új variánsok megjelenését és azok kimutatásának lehetőségeit.

⁶ Az Exscalate projekt keretében, amely a világ leghatékonyabb és legátfogóbb szuperszámítógépes platformja a gyógyszer-újrapozicionálás terén, kifejlesztik a vírus 3D-s fehérjemodelljeit, és azokat egy erre a célra szolgáló adattéren keresztül teszik elérhetővé. E munka részeként nemrégiben közzétették a mutálódott glikoprotein tüskék 3D-s modelljét, beleértve a Braziliában, Dél-Afrikában, az Egyesült Királyságban és Dániában azonosított vírusmutációkból származó glikoprotein tüskéket is.

⁷ C(2020) 7502 final és C(2020) 8037 final, 2020. november 18.

⁸ COM(2020) 849 final, 2020. december 18.

A koronavírusra való reagálást célzó beruházási kezdeményezés (CRII) elfogadása óta összességében 6,8 milliárd euró mozgósítását tette lehetővé a Kohéziós Alapból az egészségügy számára.

FŐ INTÉZKEDÉSEK

Szekvenálás

- *A tagállamoknak sürgősen a pozitív teszteredmények 5–10 %-ára kell növelniük a genomszekvenálást, szükség esetén az ECDC kapacitásának felhasználásával.*
- *A tagállamoknak uniós szinten is meg kell osztaniuk a genomszekvenációkat.*
- *A Bizottságnak támogatnia kell a tagállamokat, hogy a közeljövőben növelni tudják a szekvenálási kapacitásukat.*

Tesztelés

- *A tagállamoknak végre kell hajtaniuk a Bizottság ajánlásait, és gyorsan meg kell állapodniuk az antigén gyorsteszték közös keretrendszeréről szóló tanácsi ajánlásról.*
- *A tagállamoknak aktualizálniuk kell a tesztelési stratégiájukat: bele kell foglalniuk az antigén gyorsteszték használatát, és iránymutatást kell kidolgozniuk az ilyen tesztek használatáról.*
- *A tagállamoknak január végéig megegyezésre kell jutniuk az antigén gyorsteszték közös jegyzékéről.*
- *A Bizottságnak és a tagállamoknak meg kell határozniuk azokat a szabványadatokat, amelyeket a koronavírus tesztek eredményeit tartalmazó formanyomtatványon fel kell tüntetni.*
- *A tagállamoknak 2021 februárjában frissíteniük kell a tesztelési stratégiákat, hogy azok tükrözzék az új variánsokat.*

3. AZ EGYSÉGES PIAC ÉS A SZABAD MOZGÁS MEGŐRZÉSE FOKOZOTTABB MÉRSÉKLÉSI INTÉZKEDÉSEK MELLETT

A Covid19-világjárványra adott **határozott európai válasz** legfontosabb eleme az **egységesség** és az **egységes piac működésének megőrzése** volt. Amint arra a 2020. márciusi események is rámutattak, a koordinálatlan és elhamarkodott határlezárások és az exportkorlátozások nem állítják meg a vírust, hanem gyengítik az egységes piacot és gazdaságainkat, valamint az Unión belüli szabad mozgáshoz való jog gyakorlását.

Valamennyi tagállam jelentős intézkedéseket hajtott végre a világjárvány lakosságra gyakorolt hatásának szabályozása és enyhítése érdekében. Ezek az intézkedések negatív hatással voltak a gazdaságra, a társadalmi kapcsolatokra és az emberek jóllétére, viszont hatékonyaknak bizonyultak a vírus terjedésének megfékezése szempontjából.

A kockázatcsökkentő intézkedéseket mindaddig fenn kell tartani, amíg a beoltottság elegendő mértékű lesz a kockázatok csökkentéséhez. Bár ennek a megvalósítása sokak számára nehéz lesz, a helyzet az, hogy erre az erőfeszítésre mindenképpen szükség van ahhoz, hogy életet mentünk, és minél hamarabb újra olyan társadalomban

élhessünk, amelyben kevesebb a korlátozás. Tesztelésre, elkülönítésre, kontaktkövetésre és az egyének karanténba helyezésére egyelőre továbbra is szükség lesz. Rendkívül fontos marad a kommunikáció és a következetes üzenetek megfogalmazása, többek között meg kell magyarázni, hogy miért van továbbra is szükség korlátozó intézkedésekre, például maszk viselésére és fizikai távolságtartásra.

Az előfordulási arányok meghatározására irányuló közös uniós megközelítés, amely enyhítheti a korlátozásokat, a haladás nyomán követése révén növelné a közbizalmat.

Az utazás továbbra is különös kihívást jelent. A járványügyi helyzet jelentős javulásáig határozottan vissza kell szorítani minden nem alapvetően szükséges utazást – főként a magas kockázatú területekre irányuló és onnan kiinduló utazásokat –, különösen az új variánsok megjelenésének fényében.

A határok lezárása, az általános utazási tilalom, valamint a légi járatok, a szárazföldi közlekedés és vízi átkelések felfüggesztése nem indokolt, mivel a célzottabb intézkedések megfelelő hatást gyakorolnak, és kevesebb fennakadást okoznak. A „zöld sávok” rendszerével⁹ fenn kell tartani a szállítási forgalmat, különösen az áruk szabad mozgásának biztosítása érdekében, elkerülve ezáltal az ellátási láncok zavarait.

Az utazási korlátozásoknak arányosnak és megkülönböztetéstől mentesnek kell lenniük, összhangban a 2020. októberi tanácsi ajánlással¹⁰. Az arányos korlátozásokat – beleértve az utasok tesztelését is – fenn kell tartani azon személyek esetében, akik olyan területekről indulnak útnak, ahol nagyobb az aggodalomra okot adó vírusvariánsok előfordulási gyakorisága. Tiszteletben kell tartani és érvényre kell juttatni az alkalmazandó karanténzabályokat¹¹, az alapvető funkciót ellátó vagy alapvető szükséglet miatt utazók, például a közlekedési dolgozók, az egészségügyi és szociális ellátásban dolgozók, az ügyfelekkel közvetlenül érintkező szakemberek, a határ menti ingázók és az idénymunkások kivételével. A Bizottság értékelni fogja, hogy az új fejlemények, például az aggodalomra okot adó, újonnan azonosított variánsok szükségessé teszik-e a szabad mozgás Covid19-világjárvány miatti korlátozásának összehangolására vonatkozó jelenlegi keret aktualizálását.

Intézkedéseket kell hozni a különféle utazási módokhoz kapcsolódó fertőzési kockázat további csökkentésére, például higiéniai és távolságtartási előírásokat kell alkalmazni a járműveken és az állomásokon. Fontolóra kell venni a röviddel az utazás előtt történő tesztelést azokban az esetekben, amikor az utazás során az emberek zárt térben vannak együtt másokkal. A kontaktkövetés továbbra is különös jelentőséggel bír.

Az utaslokalizáló űrlap megosztási platformja lehetővé teszi a részt vevő tagállamok számára, hogy gyorsan azonosítsák az utasokat, és felvegyék a kapcsolatot minden olyan utassal, aki tudtán kívül közeli kapcsolatban állt egy fertőzött utassal. Három

⁹ Lásd a COM(2020) 685 final közleményt és a Bizottság 2020. december 22-i 2020/2243 ajánlását (C/2020/9607).

¹⁰ A Tanács (EU) 2020/1475 ajánlása (2020. október 13.) a szabad mozgásnak a Covid19-világjárvány miatti korlátozására vonatkozó koordinált megközelítésről.

¹¹ Az Egészségügyi Biztonsági Bizottság a mai napon ajánlásokat tesz közzé a Covid19-betegek elkülönítésére, valamint a kontaktszemélyek és utazók karanténjára vonatkozó közös uniós megközelítésről.

tagállam – Olaszország, Spanyolország és Szlovákia – már részt vett egy sikeres kísérleti projektben.

FŐ INTÉZKEDÉSEK

- *Közös uniós megközelítést kell bevezetni az előfordulási arányok meghatározására.*
- *A tagállamoknak különös figyelmet kell fordítaniuk az olyan területekről érkező személyekre vonatkozó korlátozásokra, ahol az új variánsok nagy számban fordulnak elő. Határozottan szorgalmazni kell a nem alapvetően szükséges utazások elhalasztását mindaddig, amíg a járványügyi helyzet nem javul.*
- *Az arányos, megkülönböztetésmentes utazási korlátozásokat, valamint az utasok tesztelését fenn kell tartani, főként azon személyek esetében, akik olyan területekről indulnak útnak, ahol nagyobb az aggodalomra okot adó vírusvariánsok előfordulási gyakorisága.*
- *Szükség esetén szigorúan végre kell hajtani az utazók karanténját, az alapvető funkciót ellátó vagy alapvető szükséglet miatt utazókra vonatkozó megfelelő kivételekkel.*

4. EURÓPA VEZETŐ SZEREPE ÉS NEMZETKÖZI SZOLIDARITÁS

A Covid19-világjárvány példátlan terhet ró az egész világra: világszerte több mint 93 millió esetről és 2 millió halálesetről számoltak be. Ez azt támasztja alá, hogy globális választ kell adni erre a globális válságra. Válaszlépéseinket továbbra is a multilateralizmus, a nemzetközi együttműködés, az átláthatóság és a szolidaritás jegyében kell megtennünk.

Az EU már most is vezető szerepet tölt be a nemzetközi erőfeszítésekben, mind saját erőfeszítései, mind pedig a kulcsszereplők összefogása révén. 2020. áprilisi elindítása óta a közös „Európa együtt” megközelítés keretében biztosított 38,5 milliárd eurós globális helyreállítási csomag támogatja a partnerországokat a humanitárius szükségletekre való vészhelyzeti reagálásban, az egészségügyi rendszerek és a kulcsfontosságú egészségügyi szolgáltatások megerősítésében, valamint a gazdasági fellendülés és a társadalmi támogatás elősegítésében. Összesen 449 millió euró összegű humanitárius segítségnyújtást mozgósítottak egészségügyi felszerelések, egészségügyi személyzet, logisztikai segítségnyújtás¹² és humanitárius szervezeteknek nyújtott pénzügyi támogatás formájában.

Az „Európa együtt” kezdeményezés 853 millió eurót mozgósított a COVAX, a biztonságos és hatékony oltóanyagokhoz való méltányos és tisztességes hozzáférés biztosítását célzó globális kezdeményezés támogatására¹³. **Az egész EU együttesen a COVAX legnagyobb támogatója.**

¹² Erre példák a humanitárius légihid Bizottság által finanszírozott járatai, amelyek egészségügyi felszereléseket és egészségügyi dolgozókat szállítanak a terepre. A járatokat a partnerországokban élő külföldiek hazaszállítására is használják.

¹³ A COVAX-eszköz a Covid19 elleni küzdelmet szolgáló eszközökhöz való méltányos globális hozzáférés (ACT-A) keretében működik, és célja, hogy 2021 végéig 2 milliárd adag oltóanyagot vásároljon, ebből több mint 1,3 milliárd adagot a fejlődő országok számára.

Unió oltóanyag-megosztási mechanizmus

A sürgősség, a szolidaritás és az egészségbiztonság EU-n belüli és azon kívüli biztosítása érdekében **az EU-nak sürgősen fokoznia kell az oltóanyagokhoz való szélesebb körű nemzetközi hozzáférés biztosítására irányuló erőfeszítéseit**. Ezt a munkát „hulladékmentesen” kell elvégezni, vagyis a kedvezményezett országoknak kellően felkészültnek kell lenniük.

Az EU továbbra is támogatni fogja a COVAX-ot, beleértve egy körülbelül 100 millió adagból álló humanitárius puffer létrehozását. A COVAX továbbra is az alacsony és közepes jövedelmű országok támogatásának fő eszköze marad annak érdekében, hogy a 92 legszegényebb országban 20 %-os lefedettséget biztosítsanak az oltóanyagokhoz való hozzáférés tekintetében. Ehhez azonban idő kell. A legtöbb esetben ezért jelenleg uniós támogatásra szorulnak azzal kapcsolatban, hogy a legsérülékenyebbek, az egészségügyi dolgozók és más kiemelt csoportok számára korai hozzáférést biztosítsanak az oltóanyagokhoz.

Az uniós oltóanyag-stratégia tapasztalataira építve a Bizottság készen áll egy uniós oltóanyag-megosztási mechanizmus létrehozására. Ez biztosítaná az EU által beszerzett 2,3 milliárd adag bizonyos részéhez való hozzáférés megosztását a bevált „Európa együtt” megközelítés révén. Az EU különös figyelmet fordít a Nyugat-Balkánra, keleti és déli szomszédságunkra, valamint Afrikára. A mechanizmus elsősorban az egészségügyi dolgozókra, valamint a humanitárius szükségletekre helyezi a hangsúlyt.

Ez a mechanizmus lenne a kérelmek benyújtásának központi eszköze és egy olyan csatorna, amelyen keresztül – lehetőség szerint a COVAX segítségével – biztosíthatók az első adagok, a tagállamok oltási terveinek megzavarása nélkül. Az oltóanyag-ellátás növekedésével, illetve addig, amíg a COVAX nem lesz képes elegendő mennyiséget szállítani közvetlenül a vállalatoktól, a mechanizmuson keresztül biztosított mennyiség növekedne. Ezt a példátlan szolidaritási gyakorlatot az európaiakhoz szóló közvetlen kommunikációnak és a partnerországokban folytatott célzott kommunikációs kampánynak kell kísérnie, hogy elmagyarázzák azt az elvet, hogy senki sincs biztonságban mindaddig, amíg nincs mindenki biztonságban.

Ezzel párhuzamosan növelni kell az erőfeszítéseket a nemzetközi együttműködés és szolidaritás fokozása érdekében, nemcsak a jelenlegi világjárvány megfékezése, hanem a következő világjárványra való felkészülés miatt is. A közelmúltban javasolt, **globális változásra irányuló új EU–USA program**¹⁴ képezi majd az EU és az Egyesült Államok részéről a COVAX iránti határozott elkötelezettség és hozzájárulás alapját. A Kereskedelmi Világszervezeten belül az EU által vezetett kereskedelmi és egészségügyi kezdeményezésnek elő kell segítenie az oltóanyagok és egyéb orvosi kezelések átírását azokra a helyekre, ahol ezekre a legnagyobb szükség van. A Bizottság minden további rendelkezésre álló lehetőséget meg fog vizsgálni annak érdekében, hogy partnerei számára hozzáférést biztosítson a Covid19-oltóanyagokhoz. A közelgő Globális Egészségügyi Csúcstalálkozó – amelynek házigazdája Olaszország és a Bizottság lesz – 2021 májusában, a G20-ak keretében kerül megrendezésre. A találkozó lehetőséget fog biztosítani arra is, hogy nemzetközi támogatást nyújtsanak a jövőbeli világjárványokra való felkészültség és reziliencia növeléséhez.

¹⁴ JOIN(2020) 22 final

FŐ INTÉZKEDÉSEK

- *A Bizottságnak létre kell hoznia az uniós oltóanyag-megosztási mechanizmust, amely révén az „Európa együtt” megközelítéssel összhangban koordinálásra kerül a tagállamok és a partnerországok által közösen alkalmazott oltóanyagok elosztása.*
- *Az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak további támogatásokat kell mozgósítaniuk a COVAX számára.*
- *Az EU-nak különböző fórumokon, például a közelgő Globális Egészségügyi Csúcstalálkozón is támogatnia kell a globális egészségügyi architektúra megerősítésére irányuló erőfeszítéseket.*

5. KÖVETKEZTETÉS

Az elkövetkező hetek nagy kihívást jelentenek majd az EU egésze számára. Mielőtt az átoltottság előnyei olyan nagyságrendet érnének el, amely lehetővé teszi a korlátozások feloldását, az EU-nak komoly kihívással kell szembenéznie a vírus szélesebb körű és gyorsabb terjedését kiváltó új variánsok jelentette kockázatok kezelése terén.

A válasz az egységen, szolidaritáson, koordináción és éberségen alapuló együttműködésben rejlik. Az EU oltóanyag-stratégiája megmutatta, hogy a közös megközelítés gyümölcsöző volt az oltóanyagok biztosítása terén, ami a korlátozások feloldásához vezet majd. Az elkövetkezendő hónapokra vonatkozóan legyen ez a közös népegészségügyi küldetésünk és programunk, hogy a világjárványt mindaddig ellenőrzés alatt tartsuk, amíg a lakosságot megfelelő arányban be nem oltják a biztonságos és hatékony oltóanyaggal.

Továbbra is eltökélten végre kell hajtanunk a vírus terjedésének ellenőrzéséhez szükséges lépéseket. Ha pedig továbbra is együttműködünk, kihasználva tudományos kiválóságunkat, termelési kapacitásunkat, szolidaritásunkat és értékeinket, közösen elérhetjük, hogy az európaiak gyorsabban maguk mögött tudják hagyni az elmúlt évben elszenvedett korlátozásokat és nehézségeket, és stabil fellendülési pályára álljanak.